

Sygn. akt VII U 352/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 października 2014 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Marcin Graczyk

Protokolant: Grzegorz Gut

po rozpoznaniu w dniu 29 października 2014 r. w Warszawie

sprawy (...) Sp. z o.o. w W. i K. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

o podleganie ubezpieczeniom społecznym

na skutek odwołania (...) Sp. z o.o. w W. i K. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

z dnia 20 grudnia 2013 roku, znak: (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że ustala, iż K. K. jako pracownik płatnika składek (...) Sp. z o.o. w W. podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 10 lipca 2013 roku do dnia 9 października 2013 roku,

VII U 352/14

UZASADNIENIE

Odwołujący się K. K. w dniu 4 lutego 2014 roku wniósł do Sądu, za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział II w W., odwołanie od decyzji ww. organu rentowego z dnia 20 grudnia 2013 roku, znak: (...), na mocy której organ rentowy stwierdził, że odwołujący się nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 10 lipca 2013 roku do dnia 9 października 2013 roku.

W uzasadnieniu, K. K. podniósł, że fakt prowadzenia przez niego działalności gospodarczej nie ma związku z rozpoczęciem świadczenia pracy u innego pracodawcy. W dniu 10 lipca 2013 roku zawarł umowę o pracę z (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W., i tego dnia przystąpił do wypełniania obowiązków pracowniczych. W dniu 13 lipca 2013 roku uległ wypadkowi drogowemu i od tego czasu przebywa na zwolnieniu lekarskim, co uniemożliwia mu kontynuowanie wykonywania obowiązków wynikających z podpisanej umowy o pracę. Ponadto, odwołujący się wniósł o dopuszczenie dowodu z zeznań świadków: Ł. K. oraz P. M..

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział II w W. w odpowiedzi na odwołanie K. K. wniósł o oddalenie odwołania na podstawie art. 477¹⁴ k.p.c. oraz o oddalenie wniosków dowodowych strony odwołującej się. W uzasadnieniu, ww. organ rentowy wskazał, że dokument zgłoszeniowy dotyczący K. K. został przekazany do organu rentowego w dniu 17 lipca 2013 roku, a od dnia 14 lipca 2013 roku, odwołujący się przebywał na zwolnieniu lekarskim.

W związku z tym, Zakład Ubezpieczeń Społecznych wszczął postępowanie wyjaśniające. W toku tego postępowania organ rentowy ustalił, że: K. K. został zgłoszony do ubezpieczeń społecznych od dnia 10 lipca 2013 roku z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę na ¼ etatu, na czas określony (od 10 lipca do 9 października 2013 roku) u płatnika (...) Sp. z o.o. Zdaniem organu, płatnik nie wskazał wiarygodnych dokumentów poświadczających wykonywanie pracy na jego rzecz. Stwierdził ponadto, że wniosek dowodowy odwołującego się jest bezprzedmiotowy, ponieważ, jak wynika z dokumentacji organu, praca miała być wykonywana od 15 lipca 2013 roku; co więcej, płatnik wyjaśnił, że odwołujący się nie rozpoczął wykonywania pracy. Organ rentowy zwrócił także uwagę na to, że odwołujący się, stał się niezdolny do pracy jeszcze przed zgłoszeniem do ubezpieczenia. Zdaniem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, umowa o pracę zawarta pomiędzy K. K. a (...) Sp. z o.o. nosi cechy pozorności, a w związku z tym, na podstawie art. 83 k.c. w związku z art. 300 k.p. oraz art. 58 § 2 k.c., jest nieważna.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołujący się, K. K., w dniu 10 lipca 2013 roku zawarł umowę o pracę z (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W., na stanowisku kontrolera jakości w niepełnym wymiarze czasu pracy. tj. ¼ etatu – 10 godzin tygodniowo, na okres próbny od dnia 10 lipca 2013 roku do 9 października 2013 roku (k.37). Przed rozpoczęciem pracy uzyskał wymagane przepisami zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań do podjęcia pracy na stanowisku wskazanym przez pracodawcę (k.28). Dnia 8 lipca 2013 roku wypełnił kwestionariusz osobowy dla osoby ubiegającej się o zatrudnienie (k.32). Przed rozpoczęciem pracy otrzymał także informację, o której mowa w art. 29 § 3 k.p. (k.38); przeszedł szkolenie wstępne w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy (k. 29) oraz złożył oświadczenie o zapoznaniu się z oceną ryzyka zawodowego (k.30). Dnia 14 października 2013 roku otrzymał świadectwo pracy, potwierdzające okres zatrudnienia od 10 lipca 2013 roku do 9 października 2013 roku, w wymiarze ¼ etatu.

Od dnia 14 lipca 2013 roku do dnia 2 sierpnia 2013 roku, odwołujący się przebywał w szpitalu (k.35). Został przyjęty na Oddział (...) z rozpoznaniem złamania kości strzałkowej prawej, złamania kostki bocznej, przysrodkowej oraz tylnej krawędzi piszczeli z bocznym podwichnięciem stopy.

Sąd Okręgowy ustalił, że odwołujący się poszukiwał pracy ze względu na pogorszenie się jego sytuacji finansowej (zeznania świadka Ł. K., k.70). Prezes Zarządu (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W., P. M., poszukiwał natomiast osoby, która kontrolowałaby poszczególne budowy (zeznania świadka M. K., k. 90).

W dniu podpisania umowy, K. K. pojechał na ul. 17 stycznia do hotelu (...), aby zobaczyć, jak pracują brygady sprzątające. Następnego dnia, był z P. M. w obiekcie na Al. (...) (zeznania odwołującego się, k. 81).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie K. K. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 20 grudnia 2013 roku jest zasadne i podlega uwzględnieniu.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt. 1 Ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. 2013, poz. 1442; dalej u.s.u.s.), obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami. Zgodnie z art. 8 ust. 1 u.s.u.s. za pracownika uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy, a także osobę wykonującą pracę na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenia usług, do której, zgodnie z Kodeksem cywilnym (Dz.U. 2014, poz. 121; dalej k.c.) stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, albo umowy o dzieło, jeżeli umowę taką zawarła z pracodawcą, z którym pozostaje w stosunku pracy lub jeżeli w ramach takiej umowy wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy.

Pracownikiem w rozumieniu Kodeksu pracy (Dz.U. 1998, nr 21, poz. 94; dalej k.p.) jest osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania lub spółdzielczej umowy o pracę (art. 2 k.p.).

W myśl art. 6 ust. 1, art. 11 ust. 1 i art. 12 ust. 1 oraz art. 13 pkt. 1 u.s.u.s., obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu podlegają pracownicy – od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania tego stosunku.

W niniejszej sprawie, odwołujący się, K. K., od dnia 10 lipca 2013 roku do dnia 9 października 2013 roku był pracownikiem (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W.. Jak zauważył Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział II w W., zakład pracy odwołującego się dokonał zgłoszenia jego osoby do ubezpieczeń społecznych w dniu 17 lipca 2013 roku. Zgodnie z art. 36 ust. 1 u.s.o.s., każda osoba objęta obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnymi i rentowymi podlega zgłoszeniu do ubezpieczeń społecznych. Zgodnie z ust. 4 art. 36 u.s.u.s., zgłoszenia dokonuje się w terminie 7 dni od daty powstania obowiązku ubezpieczenia. Zakład pracy odwołującego się dokonał zgłoszenia jego osoby do ubezpieczeń w terminie, tzn. nie przekroczył terminu 7 dni od daty powstania obowiązku objęcia ubezpieczeniem społecznym (10 lipca 2013 roku – zawarcie umowy o pracę). W związku z tym, argumenty Zakładu Ubezpieczeń Społecznych dotyczące tego, że zgłoszenie nastąpiło dopiero po dacie, w której odwołujący się stał się niezdolny do pracy, są niezasadne. Wypadek drogowy jest taką sytuacją, której nikt nie może przewidzieć, w związku z czym zarzut, iż dopiero po zaistnieniu tego zdarzenia, zakład pracy odwołującego się dokonał jego zgłoszenia do ubezpieczeń, nie może zostać uwzględniony.

W postępowaniu przed Sądem, organ rentowy nie kwestionował prawdziwości dokumentu, jakim jest umowa o pracę zawarta pomiędzy K. K. a (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W.. Zakład Ubezpieczeń Społecznych podniósł natomiast, że umowa ta została zawarta na skutek jednej z wad oświadczenia woli. Art. 83 § 1 k.c. stanowi, że nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów. Jeżeli takie oświadczenie zostało złożone dla ukrycia innej czynności prawnej, ważność oświadczenia ocenia się według właściwości tej czynności.

Zgodnie z wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 29 maja 2014 roku, III AUa 321/13: „nie można przyjąć pozorności oświadczeń woli o zawarciu umowy o pracę, jeżeli pracownik podjął pracę i ją wykonywał, a pracodawca tę pracę przyjmował”.

Sąd Okręgowy dał wiarę zeznaniom świadka M. K. na okoliczność, że odwołujący się rozpoczął świadczenie pracy.

Zeznania świadków: M. K. oraz Ł. K. i wyjaśnienia K. K. są spójne i logiczne; ponadto wyjaśnienia odwołującego się, uzupełniają się z zeznaniami M. K. i dlatego Sąd Okręgowy dał im wiarę. Ponadto, nie były one kwestionowane przez organ rentowy.

Zaprezentowana powyżej teza z orzecznictwa jest utrwalona (m.in. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 19 marca 2014 roku, III AUa 1073/13; wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 4 marca 2014 roku, III AUa 953/13). W uzasadnieniu cytowanego wyżej wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie (III AUa 321/13) Sąd stwierdził, „że jeśli strona udowodni, że rzeczywiście realizowała czynności określone umową o pracę, nie jest istotne jak długo trwało wykonywanie pracy. Sąd Okręgowy podziela te twierdzenia”.

Zgodnie z wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 15 stycznia 2014 roku (III AUa 764/13), „podjęcie pracy w celu uzyskania świadczeń jest dopuszczalne i nie świadczy o intencji obejścia prawa czy też o nieważności umowy. Jest jednak inaczej, gdy strony zawarły umowę o pracę z góry zakładając, iż nie będą ściśle realizowały swoich praw i obowiązków, wypełniających treść stosunku pracy, a będą ją świadczyć na innej podstawie niż umowa o pracę. Jak wynika ze stanowiska judykatury umowa o pracę jest zawarta dla pozorów (art. 83 k.c. w związku z art. 300 k.p.), a przez to nie stanowi tytułu do objęcia ubezpieczeniami społecznymi, jeżeli przy składaniu oświadczeń woli obie strony mają świadomość, że osoba określona w umowie jako pracownik nie będzie świadczyć pracy, a podmiot wskazany jako pracodawca nie będzie korzystać z tej pracy, czyli strony z góry zakładają, iż nie będą realizowały swoich praw i obowiązków wypełniających treść stosunku pracy”. W niniejszej sprawie zgromadzony materiał dowodowy wskazuje, że obie strony umowy miały na celu rzeczywiste świadczenie pracy przez odwołującego się na rzecz (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W.. Potwierdzają to zarówno dokumenty zgromadzone w aktach sprawy oraz zeznania świadków. Zgodnie z

dokumentami oraz zeznaniami świadków, odwołujący się rozpoczął świadczenie pracy, a jedynie siła wyższa (wypadek drogowy) spowodowała, że nie mógł kontynuować wykonywania swoich pracowniczych obowiązków.

Wobec powyższego, zarzut sprzeczności zawartej umowy o pracę z zasadami współzycia społecznego staje się bezprzedmiotowy.

Na marginesie należy wspomnieć o zarzucie podniesionym przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, jakoby wykonywanie obowiązków służbowych miało rozpocząć się z dniem 15 lipca 2013 roku. Zgodnie z oświadczeniem pracodawcy z dnia 20 listopada 2013 roku, „w dniu 10 lipca Panu K. zostały przekazane materiały dotyczące obecnie wykonywanych prac przez firmę, by zapoznał się z nimi w domu a ustalono, że wykonywanie docelowych obowiązków rozpocznie się z początkiem nowego tygodnia, czyli od 15 lipca 2013 roku” (akta rentowe). Gdyby nawet przyjąć, że odwołujący się nie wykonywał do tego czasu innych czynności, nie ulega wątpliwości, że zapoznawania się z dokumentacją firmy należy do obowiązków służbowych pracownika, choć, o czym Sąd wie, nie wystarczy to do przyjęcia, że świadczył pracę w rozumieniu przepisów k.p. Odwołujący się wykazał jednak, że był zdecydowany podjąć pracę w zakresie określonym w umowie, a pracodawca, poprzez udostępnienie mu dokumentacji, zamierzał przyjmować jego pracę. Jeszcze raz, Sąd Okręgowy podkreśla, że tylko i wyłącznie siła wyższa (wypadek drogowy) spowodowała niezdolność do pracy odwołującego się.

Wobec zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego można byłoby postulować, że do decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych należałoby zastosować art. 5 k.c.

W związku z powyższym, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.